

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2016

78/2016

(Suomen säädöskokoelman n:o 1131/2016)

Valtioneuvoston asetus

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön vuonna 2010 hyväksytyjen muutosten voimaansaattamisesta ja muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön vuonna 2010 hyväksytyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (1717/2015) 2 §:n nojalla:

1 §

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön Kampalassa 10 ja 11 päivänä kesäkuuta 2010 tehdyt muutokset tulevat voimaan 30 päivänä joulukuuta 2016 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt perussäännön muutokset 14 päivänä joulukuuta 2015. Tasavallan presidentti on ratifioinut perussäännön muutokset 30 päivänä joulukuuta 2015. Ratifioimiskirja on talletettu Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin huostaan 30 päivänä joulukuuta 2015.

2 §

Perussäännön muutosten muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

3 §

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön vuonna 2010 hyväksytyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki (1717/2015) tulee voimaan 30 päivänä joulukuuta 2016.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 30 päivänä joulukuuta 2016.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2016

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Kai Mykkänen

Lainsäädäntöneuvos Sari Mäkelä

*Sopimusteksti***Päätöslauselma RC/Res.5**

Annettu 10 päivänä kesäkuuta 2010 pidetyssä 12. täysistunnossa yksimielisesti

RC/Res.5**Rooman perussäännön 8 artiklan muuttaminen**

Tarkistuskonferenssi, joka panee merkille, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön 123 artiklan 1 kappaleen mukaan Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin on kutsuttava koolle tarkistuskonferenssi käsittelemään perussäännön muutoksia seitsemän vuoden kuluttua perussäännön voimaantulosta,

pane merille perussäännön 121 artiklan 5 kappaleen, jonka mukaan perussäännön 5, 6, 7 ja 8 artiklan muutokset tulevat voimaan muutoksen hyväksyneiden sopimusvaltioiden osalta vuoden kuluttua siitä, kun ne ovat talletaneet ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa, ja jossa määrätään, että sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ei ole hyväksynyt muutosta, tuomioistuin ei käytä toimivaltaansa muutoksen kattaman rikoksen suhteen, kun rikoksen on tehnyt kyseisen sopimusvaltion kansalainen tai se on tehty tämän valtion alueella; ja vahvistaa katsovansa, että tämän muutoksen yhteydessä samaa periaatetta, jota sovelletaan muutosta hyväksymättömään sopimusvaltioon, sovelletaan myös sellaisiin valtioihin, jotka eivät ole perussäännön sopimusvaltioita, vahvistaa, että valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 40 artiklan 5 kappaleen perusteella sellaisilla valtioilla, jotka tulevat perussäännön sopimusvaltioiksi myöhemmin, on oikeus päättää, hyväksyvätkö ne tässä päätöslauselmassa esitetyn muutoksen ratifioidessaan tai hyväksyessään perussäännön tai liittyessään siihen,

pane merille perussäännön 9 artiklan, joka koskee rikosten määritelmien tulkintaoh-

Resolution RC/Res.5

Adopted at the 12th plenary meeting, on 10 June 2010, by consensus

RC/Res.5**Amendments to article 8 of the Rome Statute**

The Review Conference,

Noting article 123, paragraph 1, of the Rome Statute of the International Criminal Court which requests the Secretary-General of the United Nations to convene a Review Conference to consider any amendments to the Statute seven years after its entry into force,

Noting article 121, paragraph 5, of the Statute which states that any amendment to articles 5, 6, 7 and 8 of the Statute shall enter into force for those States Parties which have accepted the amendment one year after the deposit of their instruments of ratification or acceptance and that in respect of a State Party which has not accepted the amendment, the Court shall not exercise its jurisdiction regarding the crime covered by the amendment when committed by that State Party's nationals or on its territory, and confirming its understanding that in respect to this amendment the same principle that applies in respect of a State Party which has not accepted the amendment applies also in respect of States that are not parties to the Statute,

Confirming that, in light of the provision of article 40, paragraph 5, of the Vienna Convention on the Law of Treaties, States that subsequently become States Parties to the Statute will be allowed to decide whether to accept the amendment contained in this resolution at the time of ratification, acceptance or approval of, or accession to the Statute,

Noting article 9 of the Statute on the Elements of Crimes which states that such Ele-

jeita ja jonka mukaan tuomioistuin käyttää näitä tulkintaohjeita apuna toimivaltaansa kuuluvien rikosten määritelmien tulkinnassa ja soveltamisessa,

ottaa asianmukaisesti huomioon, että rikokset, joissa rikostekona on myrkyn tai myrkkyyaseiden käyttäminen, tukehduttavien, myrkyllisten tai muiden kaasujen ja kaikkien vastaavien nesteiden, tarvikkeiden tai laitteiden käyttäminen, sekä ihmisen ruumiissa helposti laajentuvien tai litistyvien luotien käyttö, esimerkiksi sellaisten luotien käyttö, joissa on kova vaippa, joka ei peitä ydintä kokonaan tai johon on tehty viiltoja, kuuluvat jo 8 artiklan 2 kappaleen b kohdan mukaisesti tuomioistuimen toimivaltaan vakavina kansainvälisiin aseellisiin selkkauksiin sovellettavien oikeuden ja tapojen loukkauksina,

paneer merkille ne näiden rikosten määritelmien tulkintaohjeet, jotka jo sisältyvät sopimusvaltioiden kokouksen 9 päivänä syyskuuta 2000 hyväksymiin rikosten määritelmien tulkintaohjeisiin,

katsoo, että edellä mainittuja tulkintaohjeita voidaan käyttää apuna kyseisten rikosten määritelmien tulkinnassa ja soveltamisessa myös luonteeltaan muunlaisen kuin kansainvälisen aseellisen selkkauksen yhteydessä, koska tulkintaohjeissa täsmennetään muun muassa, että kyseinen menettely on tapahtunut aseellisen selkkauksen yhteydessä ja liittynyt siihen; siten siis vahvistetaan, että lainvalvontatilanteet jäävät tuomioistuimen toimivallan ulkopuolelle,

katsoo kansainvälisen tapaoikeuden mukaisesti, että 8 artiklan 2 kappaleen e kohdan xiii alakohdassa (myrkkyjen tai myrkkyyaseiden käyttäminen) ja 8 artiklan 2 kappaleen e kohdan xiv alakohdassa (tukehduttavien, myrkyllisten tai muiden kaasujen ja kaikkien vastaavien nesteiden, tarvikkeiden tai laitteiden käyttäminen) tarkoitetut rikokset ovat luonteeltaan muunlaisiin kuin kansainvälisiin aseellisiin selkkauksiin sovellettavien oikeuden ja tapojen vakavia loukkauksia,

katsoo kansainvälisen tapaoikeuden mukaisesti, että myös 8 artiklan 2 kappaleen e kohdan xv alakohdassa tarkoitettu rikos (ihmisen ruumiissa helposti laajentuvien tai litistyvien luotien käyttö) on luonteeltaan muunlaisiin kuin kansainvälisiin aseellisiin selkkauksiin sovellettavien oikeuden ja tapojen vakava

ments shall assist the Court in the interpretation and application of the provisions of the crimes within its jurisdiction,

Taking due account of the fact that the crimes of employing poison or poisoned weapons; of employing asphyxiating, poisonous or other gases, and all analogous liquids, materials or devices; and of employing bullets which expand or flatten easily in the human body, such as bullets with a hard envelope which does not entirely cover the core or is pierced with incisions, already fall within the jurisdiction of the Court under article 8, paragraph 2 (b), as serious violations of the laws and customs applicable in international armed conflict,

Noting the relevant elements of the crimes within the Elements of Crimes already adopted by the Assembly of States Parties on 9 September 2000,

Considering that the abovementioned relevant elements of the crimes can also help in their interpretation and application in armed conflict not of an international character, in that inter alia they specify that the conduct took place in the context of and was associated with an armed conflict, which consequently confirm the exclusion from the Court's jurisdiction of law enforcement situations,

Considering that the crimes referred to in article 8, paragraph 2 (e) (xiii) (employing poison or poisoned weapons) and in article 8, paragraph 2 (e) (xiv) (asphyxiating, poisonous or other gases, and all analogous liquids, materials and devices) are serious violations of the laws and customs applicable in armed conflict not of an international character, as reflected in customary international law,

Considering that the crime referred to in article 8, paragraph 2 (e) (xv) (employing bullets which expand or flatten easily in the human body), is also a serious violation of the laws and customs applicable in armed conflict not of an international character, and understanding that the crime is committed only if the perpetrator employs the bullets to uselessly aggravate suffering or the wound-

loukkaus ja että tällaisen rikoksen katsotaan toteutuvan vain, jos tekijä käyttää luoteja pahentaakseen tarpeettomasti luotien kohteelle aiheutuvia kärsimyksiä tai vammoja.

1. *päätää* hyväksyä tämän päätöslauselman liitteessä I olevan Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön 8 artiklan 2 kappaleen e kohdan muutoksen, joka ratifioidaan tai hyväksytään ja joka tulee voimaan perussäännön 121 artiklan 5 kappaleen mukaisesti;

2. *päätää* hyväksyä asianmukaiset tulkintaohjeet, sellaisina kuin ne ovat tämän päätöslauselman liitteessä II, lisättäviksi rikosten määritelmien tulkintaohjeisiin.

Liite I

8 artiklan muuttaminen

Lisätään 8 artiklan 2 kappaleen e kohtaan seuraavat alakohdat:

"xiii) myrkyin tai myrkyaseiden käyttäminen;

xiv) tukehduttavien, myrkyllisten tai muiden kaasujen ja kaikkien vastaavien nesteiden, tarvikkeiden tai laitteiden käyttäminen;

xv) ihmisen ruumiissa helposti laajentuvien tai litistyvien luotien käyttö, esimerkiksi sellaisten luotien käyttö, joissa on kova vaippa, joka ei peitä ydintä kokonaan tai johon on tehty viiltoja."

Liite II

Rikosten määritelmien tulkintaohjeet

Lisätään rikosten määritelmien tulkintaohjeisiin seuraavat tulkintaohjeet:

8 artiklan 2 kappaleen e kohdan xiii alakohta

Myrkyin tai myrkyaseiden käyttäminen

Tulkintaohjeet

1. Tekijä on käyttänyt myrkyllistä ainetta tai sellaista asetetta, jota käytettäessä siitä vapautuu myrkyllistä ainetta.

ing effect upon the target of such bullets, as reflected in customary international law,

1. *Decides* to adopt the amendment to article 8, paragraph 2 (e), of the Rome Statute of the International Criminal Court contained in annex I to the present resolution, which is subject to ratification or acceptance and shall enter into force in accordance with article 121, paragraph 5, of the Statute;

2. *Decides* to adopt the relevant elements to be added to the Elements of Crimes, as contained in annex II to the present resolution.

Annex I

Amendment to article 8

Add to article 8, paragraph 2 (e), the following:

"(xiii) Employing poison or poisoned weapons;

(xiv) Employing asphyxiating, poisonous or other gases, and all analogous liquids, materials or devices;

(xv) Employing bullets which expand or flatten easily in the human body, such as bullets with a hard envelope which does not entirely cover the core or is pierced with incisions."

Annex II

Elements of Crimes

Add the following elements to the Elements of Crimes:

Article 8 (2) (e) (xiii)

War crime of employing poison or poisoned weapons

Elements

1. The perpetrator employed a substance or a weapon that releases a substance as a result of its employment.

2. Käytetty aine on ollut sellaista, että se aiheuttaa tavanomaisessa tapahtumien kulussa kuoleman tai vakavaa vahinkoa terveydelle myrkyllisten ominaisuuksiensa vuoksi.

3. Menettely on tapahtunut kansainvälistä luonnetta vailla olevan aseellisen selkkauksen yhteydessä ja on liittynyt siihen.

4. Tekijä on ollut tietoinen niistä toiseikoista, joiden perusteella kyseessä on ollut aseellinen selkkaus.

8 artiklan 2 kappaleen e kohdan xiv alakohta

Kiellettyjen kaasujen, nesteiden, tarvikkeiden tai laitteiden käyttäminen

Tulkintaohjeet

1. Tekijä on käyttänyt kaasua tai muuta vastaavaa ainetta tai laitetta.

2. Kaasu, aine tai laite on ollut sellainen, että se aiheuttaa tavanomaisessa tapahtumien kulussa kuoleman tai vakavaa vahinkoa terveydelle tukehduttavien tai myrkyllisten ominaisuuksiensa vuoksi.

3. Menettely on tapahtunut kansainvälistä luonnetta vailla olevan aseellisen selkkauksen yhteydessä ja on liittynyt siihen.

4. Tekijä on ollut tietoinen niistä toiseikoista, joiden perusteella kyseessä on ollut aseellinen selkkaus.

8 artiklan 2 kappaleen e kohdan xv alakohta

Kiellettyjen luotien käyttö

Tulkintaohjeet

1. Tekijä on käyttänyt tietynlaisia luoteja.

2. Luodit ovat olleet sellaisia, että niiden käyttö loukkaa aseellisiin selkkauksiin sovellettavaa kansainvälistä oikeutta, koska ne laajentuvat tai litistyvät helposti ihmisen ruumiissa.

3. Tekijä on tiennyt luotien olleen luonteeltaan sellaisia, että niiden käyttö lisäisi tarpeettomasti niiden aiheuttamia kärsimyksiä tai vammoja.

2. The substance was such that it causes death or serious damage to health in the ordinary course of events, through its toxic properties.

3. The conduct took place in the context of and was associated with an armed conflict not of an international character.

4. The perpetrator was aware of factual circumstances that established the existence of an armed conflict.

Article 8 (2) (e) (xiv)

War crime of employing prohibited gases, liquids, materials or devices

Elements

1. The perpetrator employed a gas or other analogous substance or device.

2. The gas, substance or device was such that it causes death or serious damage to health in the ordinary course of events, through its asphyxiating or toxic properties.

3. The conduct took place in the context of and was associated with an armed conflict not of an international character.

4. The perpetrator was aware of factual circumstances that established the existence of an armed conflict.

Article 8 (2) (e) (xv)

War crime of employing prohibited bullets

Elements

1. The perpetrator employed certain bullets.

2. The bullets were such that their use violates the international law of armed conflict because they expand or flatten easily in the human body.

3. The perpetrator was aware that the nature of the bullets was such that their employment would uselessly aggravate suffering or the wounding effect.

4. Menettely on tapahtunut kansainvälistä luonnetta vailla olevan aseellisen selkkauksen yhteydessä ja on liittynyt siihen.

5. Tekijä on ollut tietoinen niistä toiseikoista, joiden perusteella kyseessä on ollut aseellinen selkkaus.

4. The conduct took place in the context of and was associated with an armed conflict not of an international character.

5. The perpetrator was aware of factual circumstances that established the existence of an armed conflict.

Päätöslauselma RC/Res.6

Annettu 11 päivänä kesäkuuta 2010 pidetyssä 13. täysistunnossa yksimielisesti

RC/Res.6

Hyökkäysrikos

Tarkistuskonferenssi, joka

palauttaa mieliin Rooman perussäännön 12 artiklan 1 kappaleen,

palauttaa mieliin Rooman perussäännön 5 artiklan 2 kappaleen,

palauttaa mieliin myös Kansainvälisen rikostuomioistuimen perustamista käsitelleen Yhdistyneiden kansakuntien täysivaltaisten diplomaattien konferenssin 17 päivänä heinäkuuta 1998 antaman F-päätöslauselman 7 kappaleen,

palauttaa lisäksi mieliin päätöslauselman ICC-ASP/1/Res.1 hyökkäysrikosta koskevan työn jatkamisesta ja ilmaisee hyökkäysrikosta käsitelleelle työryhmälle *kiitoksensa* siitä, että työryhmä on laatinut ehdotukset hyökkäysrikosta koskevaksi määräykseksi,

ottaa huomioon päätöslauselman ICC-ASP/8/Res.6, jolla sopimusvaltioiden kokous välitti ehdotukset hyökkäysrikosta koskevaksi määräykseksi tarkistuskonferenssin käsiteltäväksi,

on päättänyt aktivoida tuomioistuimen toimivallan hyökkäysrikoksen käsittelyn suhteen mahdollisimman pian,

1. *päättää* hyväksyä Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön (jäljempänä "perussääntö") 5 artiklan 2 kappaleen mukaisesti tämän päätöslauselman liitteessä I olevat perussäännön muutokset, jotka ratifioidaan tai hyväksytään ja jotka tulevat voimaan 121 artiklan 5 kappaleen mukaisesti; sekä *pane* merkille, että sopimusvaltio voi ennen muutosten ratifioimista tai hyväksy-

Resolution RC/Res.6

Adopted at the 13th plenary meeting, on 11 June 2010, by consensus

RC/Res.6

The crime of aggression

The Review Conference,

Recalling paragraph 1 of article 12 of the Rome Statute,

Recalling paragraph 2 of article 5 of the Rome Statute,

Recalling also paragraph 7 of resolution F, adopted by the United Nations Diplomatic Conference of Plenipotentiaries on the Establishment of an International Criminal Court on 17 July 1998,

Recalling further resolution ICC-ASP/1/Res.1 on the continuity of work in respect of the crime of aggression, and expressing its appreciation to the Special Working Group on the Crime of Aggression for having elaborated proposals on a provision on the crime of aggression,

Taking note of resolution ICC-ASP/8/Res.6, by which the Assembly of States Parties forwarded proposals on a provision on the crime of aggression to the Review Conference for its consideration,

Resolved to activate the Court's jurisdiction over the crime of aggression as early as possible,

1. *Decides* to adopt, in accordance with article 5, paragraph 2, of the Rome Statute of the International Criminal Court (hereinafter: "the Statute") the amendments to the Statute contained in annex I of the present resolution, which are subject to ratification or acceptance and shall enter into force in accordance with article 121, paragraph 5; and notes that any State Party may lodge a decla-

mistä antaa 15 a artiklassa tarkoitetun selityksen;

2. *päätää myös* hyväksyä tämän päätöslauselman liitteessä II olevat rikosten määritelmien tulkintaohjeiden muutokset;

3. *päätää myös* hyväksyä tämän päätöslauselman liitteessä III olevat yhteisymmärrykset edellä mainituista muutoksista;

4. *päätää lisäksi* tarkistaa hyökkäysrikosta koskevat muutokset seitsemän vuoden kuluttua siitä, kun tuomioistuin on alkanut käyttää toimivaltaansa;

5. *kehottaa* kaikkia sopimusvaltioita ratifiomaan tai hyväksymään liitteessä I olevat muutokset.

ration referred to in article 15 *bis* prior to ratification or acceptance;

2. *Also decides* to adopt the amendments to the Elements of Crimes contained in annex II of the present resolution;

3. *Also decides* to adopt the understandings regarding the interpretation of the abovementioned amendments contained in annex III of the present resolution;

4. *Further decides* to review the amendments on the crime of aggression seven years after the beginning of the Court's exercise of jurisdiction;

5. *Calls upon* all States Parties to ratify or accept the amendments contained in annex I.

Liite I

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön hyökkäysrikosta koskevat muutokset

1. *Poistetaan perussäännön 5 artiklan 2 kappale.*

2. *Lisätään perussäännön 8 artiklan jälkeen seuraava teksti:*

8 a artikla

Hyökkäysrikos

1. Tässä perussäännössä "hyökkäysrikos" tarkoittaa hyökkäysteon suunnittelua, valmistelua, aloittamista tai toteuttamista, kun hyökkäysteko on luonteeltaan, vakavuudeltaan ja mittasuhteiltaan ilmeisellä tavalla Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastainen ja siihen syyllistyy henkilö, joka voi tosiasiallisesti määrätä valtion poliittisista tai sotilaallisista toimista tai johtaa niitä.

2. Tämän artiklan 1 kappaletta sovellettaessa "hyökkäysteko" tarkoittaa tekoa, jossa valtio käyttää aseellista voimaa toisen valtion suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta tai poliittista riippumattomuutta vastaan tai muulla tavoin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastaisesti. Sodanjulistuksesta riippumatta hyökkäystekoja ovat 14 päivänä joulukuuta 1974 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 3314 (XXIX) mukaisesti seuraavat teot:

Annex I

Amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression

1. *Article 5, paragraph 2, of the Statute is deleted.*

2. *The following text is inserted after article 8 of the Statute:*

Article 8 bis

Crime of aggression

1. For the purpose of this Statute, "crime of aggression" means the planning, preparation, initiation or execution, by a person in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of a State, of an act of aggression which, by its character, gravity and scale, constitutes a manifest violation of the Charter of the United Nations.

2. For the purpose of paragraph 1, "act of aggression" means the use of armed force by a State against the sovereignty, territorial integrity or political independence of another State, or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations. Any of the following acts, regardless of a declaration of war, shall, in accordance with United Nations General Assembly resolution 3314 (XXIX) of 14 December 1974, qualify as an act of aggression:

(a) valtion asevoimat tunkeutuvat tai hyökkäävät toisen valtion alueelle, tai tällainen tunkeutuminen tai hyökkäys johtaa, vaikka väliaikaisestikin, sotilaalliseen miehitykseen, tai valtio liittyy voimankäytön avulla toisen valtion alueen kokonaan tai osittain omaan alueeseensa;

(b) valtion asevoimat pommittavat toisen valtion aluetta, tai valtio käyttää aseita toisen valtion aluetta vastaan;

(c) valtion asevoimat saartavat toisen valtion satamat tai rannikot;

(d) valtion asevoimat hyökkäävät toisen valtion maa-, meri- tai ilmavoimien joukkoja tai laivastoa ja lentokalustoa vastaan;

(e) valtion asevoimia, jotka ovat toisen valtion alueella tämän valtion suostumuksella, käytetään asiaa koskevan sopimuksen ehtojen vastaisesti, tai näiden asevoimien pitämistä kyseisellä alueella jatketaan asiaa koskevan sopimuksen päätyttyä;

(f) valtio, joka on antanut alueensa toisen valtion käyttöön, sallii tämän toisen valtion käyttää aluetta kolmanteen valtioon kohdistuvaan hyökkäystekoon;

(g) valtio tai joku muu sen puolesta lähettää aseistautuneita joukkoja, ryhmiä, asevoimiin kuulumattomia joukkoja tai palkkasotureita, jotka suorittavat toista valtiota vastaan sellaisia asevoimien toimiin verrattavia toimia, jotka vastaavat vakavuudeltaan edellä lueteltuja tekoja, tai osallistuu merkittävästi tällaisiin toimiin.

3. Lisätään perussäännön 15 artiklan jälkeeseen seuraava teksti:

15 a artikla

Toimivallan käyttö hyökkäysrikoksen käsittelyyn

(Valtion esittämä tutkintapyyntö, syyttäjän omasta aloitteesta käynnistämä tutkinta)

1. Tuomioistuin voi käyttää toimivaltaansa hyökkäysrikoksen käsittelyyn 13 artiklan (a) ja (c) kohdan mukaisesti, jollei tämän artiklan

(a) The invasion or attack by the armed forces of a State of the territory of another State, or any military occupation, however temporary, resulting from such invasion or attack, or any annexation by the use of force of the territory of another State or part thereof;

(b) Bombardment by the armed forces of a State against the territory of another State or the use of any weapons by a State against the territory of another State;

(c) The blockade of the ports or coasts of a State by the armed forces of another State;

(d) An attack by the armed forces of a State on the land, sea or air forces, or marine and air fleets of another State;

(e) The use of armed forces of one State which are within the territory of another State with the agreement of the receiving State, in contravention of the conditions provided for in the agreement or any extension of their presence in such territory beyond the termination of the agreement;

(f) The action of a State in allowing its territory, which it has placed at the disposal of another State, to be used by that other State for perpetrating an act of aggression against a third State;

(g) The sending by or on behalf of a State of armed bands, groups, irregulars or mercenaries, which carry out acts of armed force against another State of such gravity as to amount to the acts listed above, or its substantial involvement therein.

3. The following text is inserted after article 15 of the Statute:

Article 15 bis

Exercise of jurisdiction over the crime of aggression

(State referral, proprio motu)

1. The Court may exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with article 13, paragraphs (a) and (c), subject to

määräyksistä muuta johdu.

2. Tuomioistuin voi käyttää toimivaltaansa ainoastaan sellaisten hyökkäysrikosten käsittelyyn, jotka on tehty aikaisintaan vuoden kuluessa siitä, kun kolmekymmentä valtiota on ratifioinut tai hyväksynyt perussäännön muutokset.

3. Tuomioistuin käyttää toimivaltaansa hyökkäysrikoksen käsittelyyn tämän artiklan mukaisesti, jos asiasta tehdään 1 päivän tammikuuta 2017 jälkeen päätös samalla sopimusvaltioiden ääntenemmistöllä, jota edellytetään perussäännön muutoksen hyväksymiseksi.

4. Tuomioistuin voi 12 artiklan mukaisesti käyttää toimivaltaansa sopimusvaltion hyökkäysteosta johtuvan hyökkäysrikoksen käsittelyyn, jollei kyseinen sopimusvaltio ole aiemmin antanut kirjaajalle selitystä, jonka mukaan se ei tunnusta tällaista toimivaltaa. Tällainen selitys voidaan peruuttaa milloin tahansa, ja sopimusvaltio käsittelee peruuttamista kolmen vuoden kuluessa.

5. Sellaisen valtion osalta, joka ei ole tämän perussäännön sopimusvaltio, tuomioistuin ei käytä toimivaltaansa hyökkäysrikoksen käsittelyyn, kun rikoksen ovat tehneet kyseisen valtion kansalaiset tai se on tehty tämän valtion alueella.

6. Jos syyttäjä katsoo, että on perusteltua syytä tutkia hyökkäysrikos, hän selvittää ensimmäiseksi, onko turvallisuusneuvosto todennut kyseisen valtion syyllistyneen hyökkäystekoon. Syyttäjä ilmoittaa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille tuomioistuimen käsiteltävänä olevasta tilanteesta ja toimittaa hänelle kaikki asian kannalta merkitykselliset tiedot ja asiakirjat.

7. Jos turvallisuusneuvosto on todennut hyökkäyksen tehdyksi, syyttäjä voi tutkia hyökkäysrikoksen.

8. Jollei hyökkäystekoa tällä tavoin todeta kuuden kuukauden kuluessa ilmoituspäivästä, syyttäjä voi tutkia hyökkäysrikoksen, jos esitutkintaosasto on sallinut hyökkäysrikoksen tutkinnan aloittamisen 15 artiklan mukaista menettelyä noudattaen ja ettei turvallisuusneuvosto ole päättänyt toisin 16 artiklan mukaisesti.

the provisions of this article.

2. The Court may exercise jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties.

3. The Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with this article, subject to a decision to be taken after 1 January 2017 by the same majority of States Parties as is required for the adoption of an amendment to the Statute.

4. The Court may, in accordance with article 12, exercise jurisdiction over a crime of aggression, arising from an act of aggression committed by a State Party, unless that State Party has previously declared that it does not accept such jurisdiction by lodging a declaration with the Registrar. The withdrawal of such a declaration may be effected at any time and shall be considered by the State Party within three years.

5. In respect of a State that is not a party to this Statute, the Court shall not exercise its jurisdiction over the crime of aggression when committed by that State's nationals or on its territory.

6. Where the Prosecutor concludes that there is a reasonable basis to proceed with an investigation in respect of a crime of aggression, he or she shall first ascertain whether the Security Council has made a determination of an act of aggression committed by the State concerned. The Prosecutor shall notify the Secretary-General of the United Nations of the situation before the Court, including any relevant information and documents.

7. Where the Security Council has made such a determination, the Prosecutor may proceed with the investigation in respect of a crime of aggression.

8. Where no such determination is made within six months after the date of notification, the Prosecutor may proceed with the investigation in respect of a crime of aggression, provided that the Pre-Trial Division has authorized the commencement of the investigation in respect of a crime of aggression in accordance with the procedure contained in

9. Vaikka tuomioistuimen ulkopuolinen elin toteaisi hyökkäyksen tehdyksi, tämä ei vaikuta niihin päätelmiin, jotka tuomioistuin itse tekee tämän perussäännön mukaisesti.

10. Tämä artikla ei vaikuta niiden määräysten soveltamiseen, jotka koskevat toimivallan käyttöä muiden 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten käsittelyyn.

4. Lisätään perussäännön 15 a artiklan jälkeeseen seuraava teksti:

15 b artikla

Toimivallan käyttö hyökkäysrikoksen käsittelyyn

(Turvallisuusneuvoston esittämä tutkintapyyntö)

1. Tuomioistuin voi käyttää toimivaltaansa hyökkäysrikoksen käsittelyyn 13 artiklan (b) kohdan mukaisesti, jollei tämän artiklan määräyksistä muuta johdu.

2. Tuomioistuin voi käyttää toimivaltaansa ainoastaan sellaisten hyökkäysrikosten käsittelyyn, jotka on tehty aikaisintaan vuoden kuluessa siitä, kun kolmekymmentä sopimusvaltiota on ratifioinut tai hyväksynyt perussäännön muutokset.

3. Tuomioistuin käyttää toimivaltaansa hyökkäysrikoksen käsittelyyn tämän artiklan mukaisesti, jos asiasta tehdään 1 päivän tammikuuta 2017 jälkeen päätös samalla sopimusvaltioiden ääntenemmistöllä, jota edellytetään perussäännön muutoksen hyväksymiseksi.

4. Vaikka tuomioistuimen ulkopuolinen elin toteaisi hyökkäyksen tehdyksi, tämä ei vaikuta niihin päätelmiin, jotka tuomioistuin itse tekee tämän perussäännön mukaisesti.

5. Tämä artikla ei vaikuta niiden määräysten soveltamiseen, jotka koskevat toimivallan käyttöä muiden 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten käsittelyyn.

5. Lisätään perussäännön 25 artiklan 3 kappaleen jälkeen seuraava teksti:

article 15, and the Security Council has not decided otherwise in accordance with article

9. A determination of an act of aggression by an organ outside the Court shall be without prejudice to the Court's own findings under this Statute.

10. This article is without prejudice to the provisions relating to the exercise of jurisdiction with respect to other crimes referred to in article 5.

4. The following text is inserted after article 15 bis of the Statute:

Article 15 ter

Exercise of jurisdiction over the crime of aggression

(Security Council referral)

1. The Court may exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with article 13, paragraph (b), subject to the provisions of this article.

2. The Court may exercise jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties.

3. The Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with this article, subject to a decision to be taken after 1 January 2017 by the same majority of States Parties as is required for the adoption of an amendment to the Statute.

4. A determination of an act of aggression by an organ outside the Court shall be without prejudice to the Court's own findings under this Statute.

5. This article is without prejudice to the provisions relating to the exercise of jurisdiction with respect to other crimes referred to in article 5.

5. The following text is inserted after article 25, paragraph 3, of the Statute:

3 a. Hyökkäysrikoksen osalta tämän artiklan määräyksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin henkilöihin, jotka voivat tosiasiallisesti määrätä valtion poliittisista tai sotilaallisista toimista tai johtaa niitä.

6. Korvataan perussäännön 9 artiklan 1 kappaleen ensimmäinen virke seuraavalla virkkeellä:

1. Tuomioistuin käyttää 6, 7, 8 ja 8 a artiklan tulkinnassa ja soveltamisessa apuna rikosten määritelmien tulkintaohjeita.

7. Korvataan perussäännön 20 artiklan 3 kappaleen johdantolause seuraavalla kappaleella; muilta osin kappale pysyy muuttumattomana:

3. Ketään, joka on jo ollut toisen tuomioistuimen tutkittavana 6, 7, 8 tai 8 a artiklassa tarkoitettusta toiminnasta, ei tutkita tuomioistuimessa samasta toiminnasta, paitsi jos oikeudenkäynti kyseisessä toisessa tuomioistuimessa:

3 bis. In respect of the crime of aggression, the provisions of this article shall apply only to persons in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of a State.

6. The first sentence of article 9, paragraph 1, of the Statute is replaced by the following sentence:

1. Elements of Crimes shall assist the Court in the interpretation and application of articles 6, 7, 8 and 8 bis.

7. The chapeau of article 20, paragraph 3, of the Statute is replaced by the following paragraph; the rest of the paragraph remains unchanged:

3. No person who has been tried by another court for conduct also proscribed under article 6, 7, 8 or 8 bis shall be tried by the Court with respect to the same conduct unless the proceedings in the other court:

Liite II

Rikosten määritelmien tulkintaohjeiden muutokset

8 a artikla

Hyökkäysrikos

Johdanto

1. Kaikki 8 a artiklan 2 kappaleessa tarkoitettut teot katsotaan hyökkäysteoiksi.

2. Näyttöä ei edellytetä siitä, että rikoksen tekijä on arvioinut oikeudelliselta kannalta, onko aseellisen voiman käyttö ollut Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastaista.

3. Ilmaus "ilmeisellä tavalla" on objektiivinen luonnehdinta.

4. Näyttöä ei edellytetä siitä, että rikoksen tekijä on arvioinut oikeudelliselta kannalta, onko teko ollut "ilmeisellä tavalla" Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastainen.

Annex II

Amendments to the Elements of Crimes

Article 8 bis

Crime of aggression

Introduction

1. It is understood that any of the acts referred to in article 8 bis, paragraph 2, qualify as an act of aggression.

2. There is no requirement to prove that the perpetrator has made a legal evaluation as to whether the use of armed force was inconsistent with the Charter of the United Nations.

3. The term "manifest" is an objective qualification.

4. There is no requirement to prove that the perpetrator has made a legal evaluation as to the "manifest" nature of the violation of the Charter of the United Nations.

Elements

Tulkintaohjeet

1. Rikoksentekijä suunnitteli, valmisteli, aloitti tai toteutti hyökkäyksen.

2. Rikoksentekijänä oli henkilö, joka saattoi tosiasiallisesti määrätä hyökkäykseen syylistyneen valtion poliittisista tai sotilaallisista toimista tai johtaa niitä.

3. Hyökkäysteko – teko, jossa valtio käyttää aseellista voimaa toisen valtion suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta tai poliittista riippumattomuutta vastaan tai muulla tavoin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastaisesti – toteutettiin.

4. Rikoksentekijä oli tietoinen niistä toiseikoista, joiden perusteella kyseinen aseellisen voiman käyttö oli Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastaista.

5. Hyökkäysteko oli luonteeltaan, vakavuudeltaan ja mittasuhteiltaan ilmeisellä tavalla Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastainen.

6. Rikoksentekijä oli tietoinen niistä toiseikoista, joiden perusteella teko oli ilmeisellä tavalla Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastainen.

1. The perpetrator planned, prepared, initiated or executed an act of aggression.

2. The perpetrator was a person in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of the State which committed the act of aggression.

3. The act of aggression – the use of armed force by a State against the sovereignty, territorial integrity or political independence of another State, or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations – was committed.

4. The perpetrator was aware of the factual circumstances that established that such a use of armed force was inconsistent with the Charter of the United Nations.

5. The act of aggression, by its character, gravity and scale, constituted a manifest violation of the Charter of the United Nations.

6. The perpetrator was aware of the factual circumstances that established such a manifest violation of the Charter of the United Nations.

Liite III

Yhteisymmärrykset Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön hyökkäysrikosta koskevista muutoksista

Turvallisuusneuvoston esittämät tutkintapyyntö

1. Tuomioistuimen katsotaan voivan käyttää toimivaltaansa perussäännön 13 artiklan (b) kohdan mukaisen turvallisuusneuvoston esittämän tutkintapyyntö perusteella ainoastaan sellaisten hyökkäysrikosten käsittelyyn, jotka on tehty 15 b artiklan 3 kappaleen mukaisen päätöksen tekemisen jälkeen ja aikaisintaan vuoden kuluttua siitä, kun kolmekymmentä sopimusvaltiota on ratifioinut tai hyväksynyt perussäännön muutokset, sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi.

2. Tuomioistuimen katsotaan voivan käyttää toimivaltaansa hyökkäysrikoksen käsitteilyn perussäännön 13 artiklan (b) kohdan

Annex III

Understandings regarding the amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression

Referrals by the Security Council

1. It is understood that the Court may exercise jurisdiction on the basis of a Security Council referral in accordance with article 13, paragraph (b), of the Statute only with respect to crimes of aggression committed after a decision in accordance with article 15 *ter*, paragraph 3, is taken, and one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties, whichever is later.

2. It is understood that the Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression on the basis of a Security Council referral in

mukaisen turvallisuusneuvoston esittämän tutkintapyyntöön perusteella riippumatta siitä, onko kyseinen valtio tunnustanut tuomioistuimen toimivallan tässä suhteessa.

Ajallinen toimivalta

3. Tuomioistuimen katsotaan voivan käyttää toimivaltaansa perussäännön 13 artiklan (a) tai (c) kohdan mukaisessa tapauksessa ainoastaan sellaisten hyökkäysrikosten käsitteelyyn, jotka on tehty 15 a artiklan 3 kappaleen mukaisen päätöksen tekemisen jälkeen ja aikaisintaan vuoden kuluttua siitä, kun kolmekymmentä sopimusvaltiota on ratifioinut tai hyväksynyt perussäännön muutokset, sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi.

Kansallinen toimivalta hyökkäysrikoksen käsittelyyn

4. Hyökkäysteon ja hyökkäysrikoksen määritelmiä koskevien muutosten katsotaan olevan sovellettavissa ainoastaan tätä perussääntöä sovellettaessa. Rooman perussäännön 10 artiklan mukaisesti näiden muutosten ei tulkita millään tavoin rajoittavan voimassa tai muodostumassa olevia kansainvälisen oikeuden sääntöjä tai vaikuttavan niihin muutoin kuin tätä perussääntöä sovellettaessa.

5. Muutosten ei katsota olevan tulkittavissa siten, että ne luovat oikeuden tai velvollisuuden käyttää kansallista toimivaltaa toisen valtion tekemän hyökkäysteon käsittelyyn.

Muut yhteisymmärrykset

6. Hyökkäys katsotaan vakavimmaksi ja vaarallisimmaksi laittoman voimankäytön muodoksi; päätöksen siitä, onko hyökkäysteko tehty, katsotaan edellyttävän kaikkien kunkin yksittäistapauksen tosiseikkojen, erityisesti kyseisen teon vakavuuden ja seurausten, tarkastelua Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisesti.

7. Määritettäessä, onko hyökkäysteko ilmeisellä tavalla Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastainen, katsotaan, että kaikkien kolmen tunnusmerkin eli luonteen, vakavuuden ja mittasuhteiden on toteuduttava riittä-

accordance with article 13, paragraph (b), of the Statute irrespective of whether the State concerned has accepted the Court's jurisdiction in this regard.

Jurisdiction *ratione temporis*

3. It is understood that in case of article 13, paragraph (a) or (c), the Court may exercise its jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed after a decision in accordance with article 15 *bis*, paragraph 3, is taken, and one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties, whichever is later.

Domestic jurisdiction over the crime of aggression

4. It is understood that the amendments that address the definition of the act of aggression and the crime of aggression do so for the purpose of this Statute only. The amendments shall, in accordance with article 10 of the Rome Statute, not be interpreted as limiting or prejudicing in any way existing or developing rules of international law for purposes other than this Statute.

5. It is understood that the amendments shall not be interpreted as creating the right or obligation to exercise domestic jurisdiction with respect to an act of aggression committed by another State.

Other understandings

6. It is understood that aggression is the most serious and dangerous form of the illegal use of force; and that a determination whether an act of aggression has been committed requires consideration of all the circumstances of each particular case, including the gravity of the acts concerned and their consequences, in accordance with the Charter of the United Nations.

7. It is understood that in establishing whether an act of aggression constitutes a manifest violation of the Charter of the United Nations, the three components of character, gravity and scale must be sufficient to

västi, jotta teko voitaisiin todeta "ilmeisellä tavalla" peruskirjan vastaiseksi. Mikään näistä tunnusmerkeistä ei yksin voi riittää täyttämään ilmeisellä tavalla peruskirjan vastaisen teon tunnusmerkistöä.

justify a "manifest" determination. No one component can be significant enough to satisfy the manifest standard by itself.